

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2022-23
Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Β042

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΝΤΕΚΑ (11) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ

(για τους εξεταζόμενους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
  2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
  3. **Να μην αντιγράψετε τις ερωτήσεις** στο τετράδιο απαντήσεων.
  4. Να μη φαίνεται στο τετράδιο απαντήσεων το όνομά σας.
  5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης.**
  6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.
-

ΜΕΡΟΣ Α΄: Αποτελείται από δέκα (10) ερωτήσεις.

Να απαντήσετε και τις δέκα (10) ερωτήσεις.

Η κάθε ερώτηση βαθμολογείται με έξι (6) μονάδες.

Ερώτηση 1

(α) Να συμπληρώσετε τα κενά των πιο κάτω προτάσεων, οι οποίες αφορούν στην έννοια της υγείας.

Να μεταφέρετε στο τετράδιο απαντήσεων μόνο τους αριθμούς (i. - iv.) και να γράψετε δίπλα από αυτούς την απάντησή σας.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας όρισε την υγεία ως «μια κατάσταση (i) _____ σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας, όχι μόνο απουσία (ii) _____ ή αναπηρίας». Η ολιστική έννοια της υγείας περιλαμβάνει όλες τις διαστάσεις της, οι οποίες είναι η σωματική, η (iii) _____, η ψυχική, η πνευματική και η κοινωνική, που είναι (iv) _____ μεταξύ τους.

(Μονάδες 4)

(β) Η υγεία ενός ατόμου επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες.

Να αναφέρετε **δύο (2)** παραδείγματα παραγόντων των οποίων ο περιορισμός βοηθά, πρωτίτως, στη βελτίωση της σωματικής υγείας του ατόμου.

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 2

Η βία που στρέφεται εναντίον ενός προσώπου εξαιτίας των έμφυλων νορμών, αναγνωρίζεται ως έμφυλη βία.

(α) Να ονομάσετε **τέσσερις (4)** μορφές τις οποίες μπορεί να λάβει η έμφυλη βία.

(Μονάδες 4)

(β) Να αναφέρετε άλλες **δύο (2)** αρνητικές επιδράσεις που μπορεί να επιφέρουν οι έμφυλες νόρμες στη ζωή των ανθρώπων, εκτός από τη βία.

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 3

Ο εαυτός, ως σύνθετη έννοια, αποτελείται από διαφορετικές διαστάσεις, ενώ υπάρχει γενική συμφωνία για τις βασικές του συνιστώσες.

(α) Να αντιστοιχίσετε τις διαστάσεις του εαυτού της Στήλης Α΄ με τα στοιχεία της Στήλης Β΄.

Στήλη Α΄

1. Σωματική διάσταση
2. Συναισθηματική διάσταση
3. Νοητική διάσταση
4. Κοινωνική διάσταση
5. Ηθική διάσταση

Στήλη Β΄

- A. Ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων
- B. Υγιεινή διατροφή και τακτική άσκηση
- Γ. Ατομικό αξιακό σύστημα
- Δ. Διαχείριση θυμού
- E. Επίλυση μίας προβληματικής κατάστασης

Να σημειώσετε στο τετράδιο απαντήσεων τον αριθμό της Στήλης Α΄ και δίπλα το γράμμα της Στήλης Β΄ που αντιστοιχεί σε αυτόν.

(Μονάδες 5)

(β) Να συμπληρώσετε την πιο κάτω πρόταση, γράφοντας τη λέξη που λείπει στο τετράδιο απαντήσεων.

Οι δύο βασικές συνιστώσες της έννοιας του εαυτού είναι

η _____ και η αυτοεκτίμηση.

(Μονάδα 1)

Ερώτηση 4

Οι έφηβοι/έφηβες για να αναπτύξουν υγιείς σχέσεις, χρειάζεται να μπορούν να αξιολογούν μία σχέση, αναγνωρίζοντας τα μη υγιή σημάδια σε αυτή.

Πιο κάτω παρατίθενται δηλώσεις οι οποίες αποτελούν ενδεικτικά χαρακτηριστικά υγιών και μη υγιών σχέσεων.

Να σημειώσετε στο τετράδιο απαντήσεων τον αριθμό της κάθε δήλωσης (i. – vi.) και δίπλα από αυτόν τον χαρακτηρισμό δήλωση **Υγιής** ή **Μη Υγιής**.

- i. Ο/η σύντροφός σου προσπαθεί να σε κάνει να του/της μοιάσεις.
- ii. Αφιερώνεις χρόνο στον εαυτό σου.
- iii. Αποφασίζετε μαζί με τον/τη σύντροφό σου για το πώς θα περάσετε τον χρόνο σας.
- iv. Ζητάς συγγνώμη, ακόμα και όταν δεν φταις εσύ.
- v. Αποδέχεσαι τον/τη σύντροφό σου όπως είναι.
- vi. Ο/η σύντροφός σου είναι συναισθηματικά εξαρτημένος/εξαρτημένη από εσένα.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 5

(α) Η διαχείριση των προβλημάτων δημόσιας υγείας αποτελεί σήμερα μεγάλη πρόκληση για τα συστήματα υγείας.

Να ονομάσετε **τέσσερα (4)** προβλήματα δημόσιας υγείας.

(Μονάδες 4)

(β) Να χαρακτηρίσετε με **Ορθό** ή **Λάθος** τις πιο κάτω δηλώσεις:

- i. Η δημόσια υγεία ασχολείται με την υγεία ολόκληρου του πληθυσμού μίας χώρας.
- ii. Η εφαρμογή της δημόσιας υγείας στηρίζεται σε αποφάσεις οι οποίες λαμβάνονται βάσει των συστάσεων των τοπικών αρχών.
- iii. Η αναβάθμιση του κοινωνικού περιβάλλοντος αποτελεί ρόλο της αγωγής υγείας.
- iv. Η πρόληψη των νοσημάτων είναι καλύτερη από τη θεραπεία.

Να σημειώσετε στο τετράδιο απαντήσεων τον αριθμό της κάθε δήλωσης (i.-iv.) με τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό.

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 6

Η περίοδος της εφηβείας αποτελεί μία κρίσιμη ηλικιακή περίοδο για τη διαμόρφωση της προσωπικότητας του ατόμου και κάποιοι ψυχοκοινωνικοί παράμετροι, όπως η ενσυναίσθηση και η κοινωνικοποίηση, συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στη δημιουργία και διατήρηση σημαντικών διαπροσωπικών σχέσεων.

Πιο κάτω παρατίθενται φράσεις οι οποίες πιθανόν να διατυπώθηκαν κατά τη συζήτηση μεταξύ δύο μαθητών/μαθητριών. Ποιες από αυτές τις φράσεις φανερώνουν την ικανότητα της ενσυναίσθησης;

Να σημειώσετε στο τετράδιο απαντήσεων τον αριθμό της κάθε φράσης (i. – vi.) και δίπλα από αυτόν τη δήλωση **Δείχνει** ή **Δεν Δείχνει** ενσυναίσθηση.

- i. «Είμαι εδώ να σε ακούσω».
- ii. «Σκέψου θετικά».
- iii. «Και εγώ το πέρασα αυτό».
- iv. «Πώς μπορώ να σε βοηθήσω»;
- v. «Δεν θα αλλάξει κάτι με το να κάνεις έτσι».
- vi. «Καταλαβαίνω ότι είναι μια δύσκολη περίοδος για σένα».

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 7

Σύμφωνα με τον Τζέιμς Μαρσία, κάθε άτομο στην εφηβεία ανήκει σε μία κατηγορία ταυτότητας, με βάση το αν έχει διερευνήσει ή όχι τις διάφορες επιλογές του και αν έχει πάρει μια σταθερή απόφαση σχετικά με διάφορους τομείς της ζωής του.

Να επιλέξετε **μία (1)** μόνο απάντηση για κάθε ερώτημα πολλαπλής επιλογής, σημειώνοντας στο τετράδιο απαντήσεων το γράμμα του ερωτήματος (α - γ) με την αντίστοιχη απάντηση (i.- iv.).

(α) Στη δοτή ταυτότητα, τα άτομα:

- i. αλλάζουν εύκολα απόψεις και συμπεριφορά
- ii. δεσμεύονται στις προσωπικές τους επιλογές
- iii. δεσμεύτηκαν πρόωρα σε μία ταυτότητα χωρίς καθόλου διερεύνηση
- iv. εξακολουθούν να διερευνούν χωρίς να έχουν δεσμευτεί σε μία ταυτότητα.

(β) Στην κατακτημένη ταυτότητα, τα άτομα:

- i. δεσμεύονται στις προσωπικές τους επιλογές
- ii. εξακολουθούν να διερευνούν και αμφισβητούν συχνά τον εαυτό τους
- iii. διαθέτουν χαμηλή αυτοεκτίμηση
- iv. προτιμούν έναν συμβατικό τρόπο ζωής και είναι συνήθως αυταρχικά.

(γ) Στη διάχυση ταυτότητας, τα άτομα:

- i. έχουν αυτονομία και ανεξαρτησία
- ii. δημιουργούν ικανοποιητικές σχέσεις
- iii. ακόμη να διερευνήσουν και να δεσμευτούν σε μία ταυτότητα
- iv. έχουν υψηλή σχολική επίδοση και θετική κοινωνική συμπεριφορά.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 8

Η ανθρώπινη σεξουαλικότητα είναι ο τρόπος με τον οποίο οι άνθρωποι βιώνουν και εκφράζουν τον εαυτό τους ως σεξουαλικά όντα.

(α) Να εξηγήσετε σε συντομία την έννοια του βιολογικού φύλου, ως έναν από τους παράγοντες που συνθέτουν τη σεξουαλικότητα.

(Μονάδες 2)

(β) Να ονομάσετε τους άλλους **τέσσερις (4)** παράγοντες που συνθέτουν τη σεξουαλικότητα, εκτός από το βιολογικό φύλο.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 9

Να επιλέξετε **μία (1)** μόνο απάντηση για κάθε ερώτημα πολλαπλής επιλογής, σημειώνοντας στο τετράδιο απαντήσεων το γράμμα του ερωτήματος (α. – δ.) με την αντίστοιχη απάντηση (i. – v.).

(α) Η έναρξη της εμμηνου ρύσεως, σε ένα νεαρό κορίτσι, είναι πιθανόν να καθυστερήσει λόγω:

- i. κληρονομικότητας
- ii. λανθασμένης διατροφής
- iii. προβλημάτων στη συνολική υγεία
- iv. το i. και το ii.
- v. το i., το ii. και το iii.

(β) Ο ιός HIV είναι πιθανόν να μεταδοθεί με:

- i. την κοινή χρήση τουαλέτας
- ii. χρήση μη αποστειρωμένης βελόνας (τατουάζ ή τρύπημα αυτιών)
- iii. την κοινή χρήση ενδοφλέβιας σύριγγας
- iv. το i. και το ii.
- v. το ii. και το iii.

(γ) Στην Κύπρο η άμβλωση είναι νόμιμη σε περίπτωση που:

- i. δεν έχουν συμπληρωθεί 20 εβδομάδες κύησης
- ii. η εγκυμοσύνη είναι αποτέλεσμα βιασμού
- iii. υπάρχει αναπότρεπτος κίνδυνος για τη ζωή της εγκύου
- iv. το i. και το ii.
- v. το ii. και το iii.

(δ) Το χάπι της «επόμενης μέρας»:

- i. αποτελεί μία αντισυλληπτική μέθοδο
- ii. προσφέρει προστασία από τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα
- iii. αποτελεί μία έκτακτης ανάγκης μέθοδο αντισύλληψης
- iv. λαμβάνεται πριν τη σεξουαλική επαφή
- v. το i. και το iv.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 10

Το Κατάρ έχει δεχτεί έντονες κριτικές από ομάδες ανθρωπίνων δικαιωμάτων σχετικά με τη μεταχείριση των μεταναστών εργαζομένων, οι οποίοι μαζί με άλλους ξένους αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της χώρας. Μια 48 σελίδων έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας, *Reality Check 2021*, αναφέρει ότι πρακτικές όπως - μεταξύ άλλων - η παρακράτηση μισθών εξακολουθούν να είναι διαδεδομένες, παρά τις εργασιακές μεταρρυθμίσεις του 2014. Η κυβέρνηση του Κατάρ ανέφερε ότι το εργασιακό της σύστημα είναι ακόμη σε εξέλιξη, αλλά αρνήθηκε τους ισχυρισμούς της έκθεσης ότι χιλιάδες μετανάστες εργαζόμενοι υφίστανται εκμετάλλευση.

Η Διεθνής Αμνηστία και άλλες ομάδες ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχουν ηγηθεί των εκκλήσεων προς τη FIFA να αποζημιώσει τους μετανάστες εργάτες στο Κατάρ για τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, θέτοντας στην άκρη 440 εκατ. δολάρια, που αντιστοιχούν στα χρηματικά έπαθλα του Μουντιάλ.

Πηγή: <https://www.capital.gr/diethni/3681981/to-amfilegomeno-mountial-tou-katar-diafthora-parabiaseis-anthropinon-dikaiomaton-kai-ekmetalleusi-ergazomenon>

Η εμπορία προσώπων είναι ένα εγκληματικό φαινόμενο με διεθνείς διαστάσεις και μεγάλη κερδοφορία.

(α) Να εντοπίσετε τη μορφή εμπορίας προσώπων η οποία αναφέρεται στο πιο πάνω δημοσίευμα.

(Μονάδα 1)

(β) Να γράψετε άλλες **τρεις (3)** μορφές εμπορίας προσώπων, εκτός από αυτή που αναφέρεται στο δημοσίευμα.

(Μονάδες 3)

(γ) Να ονομάσετε **δύο (2)** από τα βασικότερα αίτια της εμπορίας προσώπων.

(Μονάδες 2)

ΤΕΛΟΣ ΜΕΡΟΥΣ Α΄
ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΜΕΡΟΣ Β΄

ΜΕΡΟΣ Β΄: Αποτελείται από τέσσερις (4) ερωτήσεις.

Να απαντήσετε και τις τέσσερις (4) ερωτήσεις.

Η κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

Ερώτηση 1

Η εφηβεία είναι μια σημαντική περίοδος για να τεθούν τα θεμέλια της καλής ψυχικής υγείας στην ενηλικίωση. Τα επίπεδα ψυχικής υγείας των εφήβων διαμορφώνονται βάσει διαφόρων παραγόντων προστασίας και κινδύνου.

(α) Να αναφέρετε **δύο (2)** παράγοντες προστασίας της ψυχικής υγείας των εφήβων, οι οποίοι αφορούν στο οικογενειακό περιβάλλον.

(Μονάδες 2)

(β) Η χαμηλή αυτοεκτίμηση ενός ατόμου είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν αρνητικά την ψυχική του υγεία.

Πιο κάτω παρατίθενται χαρακτηριστικά που αφορούν είτε σε άτομα με υψηλή αυτοεκτίμηση είτε σε άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση.

Να σημειώσετε στο τετράδιο απαντήσεων τον αριθμό του κάθε χαρακτηριστικού (i. – v.) και δίπλα από αυτόν τη δήλωση **Υψηλή** ή **Χαμηλή** αυτοεκτίμηση.

- i. Παρέχει βοήθεια στους συνανθρώπους του.
- ii. Στεναχωριέται υπερβολικά από τις αποτυχίες του.
- iii. Επηρεάζεται πολύ από τα αρνητικά σχόλια των άλλων.
- iv. Κάνει έντονη κριτική στους άλλους.
- v. Ολοκληρώνει τις υποχρεώσεις του.

(Μονάδες 5)

(γ) Να αναφέρετε άλλο **ένα (1)** χαρακτηριστικό που μπορεί να έχει ένα άτομο στην εφηβεία, το οποίο αποτελεί παράγοντα κινδύνου για την ψυχική του υγεία.

(Μονάδα 1)

(δ) Να ονομάσετε **δύο (2)** από τα συχνότερα προβλήματα ψυχικής υγείας που ενδέχεται να εμφανιστούν κατά την παιδική και εφηβική ηλικία.

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 2

Το πιο κάτω αποτελεί απόσπασμα από την ανάρτηση του ολυμπιονίκη Αλέξανδρου Νικολαΐδη σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης λίγο πριν φύγει από τη ζωή. Αφού το μελετήσετε να απαντήσετε στα ερωτήματα που ακολουθούν.

«... Είχα την ευλογία να κάνω τα όνειρα μου πραγματικότητα, να ανέβω στο βάθρο πολλές φορές, να δοξάσω τον αθλητισμό και την χώρα μου, να γνωρίσω ανθρώπους από όλον τον κόσμο, να μάθω το σεβασμό, την ευγενή άμιλλα...Αν ερχόμαστε σε αυτή τη ζωή για κάποιο σκοπό, εγώ έχω αποφασίσει ποιος θα είναι αυτός. Να προσφέρω ελπίδα μέσα από όσα κατάφερα στην ζωή μου, από τα όμορφα μέχρι τα άσχημα. Για αυτόν τον λόγο, τα δύο μου αργυρά Ολυμπιακά μετάλλια, της Αθήνας και του Πεκίνο, που για χρόνια κρύβω καλά, ήρθε η ώρα να βγουν και να επιστρέψουν εκεί που ανήκουν, στις παναθρώπινες αξίες. Τελευταία επιθυμία μου είναι, τα δύο αυτά μετάλλια, να βγουν σε δημοπρασία και το ποσό που θα συγκεντρωθεί να δοθεί σε δομές για τα παιδιά που θα επιλέξει η οικογένειά μου...»

Πηγή: <https://rb.gy/awwtvw>

(α) Το απόσπασμα καταδεικνύει ότι το αξιακό σύστημα του ολυμπιονίκη επηρέασε την απόφασή του. Να ονομάσετε:

- i. **τρεις (3)** αξίες του ολυμπιονίκη που διαφαίνονται μέσα από το απόσπασμα.
(Μονάδες 3)
- ii. **τρεις (3)** παράγοντες οι οποίοι πιθανόν να συνέβαλαν στη διαμόρφωση του αξιακού συστήματος του ολυμπιονίκη.
(Μονάδες 3)

(β) Ο ολυμπιονίκης πιθανόν να ακολούθησε μία συγκεκριμένη διαδικασία ώστε να αποφασίσει τον τρόπο με τον οποίο θα ικανοποιούσε την επιθυμία του για διάθεση των μεταλλίων του στην κοινωνία.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα στάδια της διαδικασίας λήψης απόφασης. Να τα ιεραρχήσετε, λαμβάνοντας υπόψη ότι η αξιολόγηση της λύσης (5^ο στάδιο) δεν παρουσιάζεται για ευνόητους λόγους .

Στο τετράδιο απαντήσεων να γράψετε μόνο το γράμμα που αντιστοιχεί στο κάθε στάδιο (π.χ. 1^ο στάδιο - Α ή 1^ο στάδιο - Β).

- A.** Παραγωγή και ανάλυση πιθανών εναλλακτικών λύσεων για ικανοποίηση της επιθυμίας
- B.** Εφαρμογή της λύσης
- Γ.** Προσδιορισμός και αναγνώριση της επιθυμίας
- Δ.** Επιλογή της λύσης που θεωρείται η πιο κατάλληλη για να ικανοποιήσει την επιθυμία

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 3

Το φαινόμενο της εφηβικής εγκυμοσύνης αποτελεί παγκοσμίως ιατρικό και κοινωνικό ζήτημα, το οποίο επιφέρει πολλές επιπτώσεις. Ο οικογενειακός προγραμματισμός κρίνεται αναγκαίος, με τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση των νέων να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του.

(α) Η έλλειψη πρόσβασης στην ολοκληρωμένη πληροφόρηση για τις μεθόδους αντισύλληψης συμβάλλει στην αύξηση του φαινομένου της εφηβικής εγκυμοσύνης.

i. Να αντιστοιχίσετε τις κατηγορίες στις οποίες διακρίνονται οι μέθοδοι αντισύλληψης της Στήλης Α΄ με τον τρόπο δράσης τους της Στήλης Β΄. Για κάθε στοιχείο της Στήλης Α΄ αντιστοιχεί ένα στοιχείο της Στήλης Β΄.

Στήλη Α΄

Στήλη Β΄

1. Μηχανικοί τρόποι	A. Χορηγούνται στον οργανισμό της γυναίκας οιστρογόνα και προγεστερόνη με σκοπό να επηρεάσουν το γεννητικό της σύστημα, ώστε να ανακοπεί η μεταφορά σπερματοζωαρίων και ωαρίων
2. Ορμονική αντισύλληψη	B. Οι αγωγοί που είναι υπεύθυνοι για την παραγωγή σπέρματος στον άνδρα και ωαρίων στην γυναίκα αποκόπτονται και δένονται.
3. Φυσικές μέθοδοι	Γ. Αποτρέπουν τη σύλληψη σκοτώνοντας ή εμποδίζοντας τα σπερματοζωάρια να φτάσουν στο ωάριο και να το γονιμοποιήσουν.
4. Μόνιμες μέθοδοι	Δ. Η αποφυγή της σύλληψης επιτυγχάνεται χωρίς τη χρήση οποιουδήποτε μέσου ή προϊόντος πριν ή κατά τη διάρκεια της σεξουαλικής επαφής.

Να σημειώσετε στο τετράδιο απαντήσεων τον αριθμό της Στήλης Α΄ και δίπλα το γράμμα της Στήλης Β΄ που αντιστοιχεί σε αυτόν.

(Μονάδες 4)

ii. Να αναφέρετε άλλον έναν (1) παράγοντα στον οποίο οφείλεται η μεγάλη πιθανότητα τυχαίας εγκυμοσύνης στην εφηβεία, εκτός από την ελλιπή έγκυρη ενημέρωση για την αντισύλληψη.

(Μονάδες 2)

(β) Να ονομάσετε **μία (1)** μέθοδο αντισύλληψης η οποία, εκτός από πρόληψη της ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης, παρέχει και προστασία έναντι της μετάδοσης σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων.

(Μονάδα 1)

(γ) Να αναφέρετε **τρεις (3)** προδιαγραφές βάσει των οποίων ένα ζευγάρι θα ήταν επωφελές να επιλέξει μια μέθοδο αντισύλληψης, εκτός από την παροχή προστασίας από τα Σ.Μ.Ν.

(Μονάδες 3)

Ερώτηση 4

Η διατήρηση και βελτίωση της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας κάθε ατόμου αφορά, μεταξύ άλλων, στη μείωση του κινδύνου εμφάνισης σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, ενώ προστατεύεται από το Διεθνές Δίκαιο των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται ορισμένα από τα σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα (Στήλη Α'), όπως αυτά ορίζονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Οικογενειακού Προγραμματισμού.

Να αντιστοιχίσετε το κάθε δικαίωμα της Στήλης Α' με το περιεχόμενό του που φαίνεται στη Στήλη Β'. Για κάθε στοιχείο της Στήλης Α' αντιστοιχεί ένα στοιχείο της Στήλης Β'.

<u>Στήλη Α'</u>	<u>Στήλη Β'</u>
1. Δικαίωμα στην ελευθερία και ασφάλεια του ατόμου	A. ... όλα τα άτομα να απολαμβάνουν καλύτερη ποιότητα ιατρικής φροντίδας και ελευθερία από παραδοσιακές συνήθειες που είναι επιζήμιες για την υγεία.
2. Δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή	B. ... καμία γυναίκα δεν πρέπει να υποστεί ακρωτηριασμό των αναπαραγωγικών οργάνων, αναγκαστική εγκυμοσύνη ή έκτρωση και κανένα άτομο δεν πρέπει να υποστεί αναγκαστική στείρωση.
3. Δικαίωμα στη φροντίδα και προστασία της υγείας	Γ. ... όλα τα άτομα να έχουν πρόσβαση σε καινούριες τεχνολογίες που αφορούν στην αναπαραγωγική υγεία, οι οποίες να είναι ασφαλείς, αποτελεσματικές και αποδεκτές.
4. Δικαίωμα στα οφέλη της επιστημονικής προόδου	Δ. ... όλες οι γυναίκες μπορούν να αποφασίζουν αυτόνομα για τις αναπαραγωγικές τους επιλογές και όλες οι ιατρικές υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας οφείλουν να είναι εμπιστευτικές.

Να σημειώσετε στο τετράδιο απαντήσεων τον αριθμό της Στήλης Α' και δίπλα το γράμμα της Στήλης Β' που αντιστοιχεί σε αυτόν.

(Μονάδες 4)

(β) Σε περίπτωση που ένα άτομο υποψιάζεται ότι έχει προσβληθεί από ένα σεξουαλικά μεταδιδόμενο νόσημα (Σ.Μ.Ν.), θα πρέπει να συμβουλευτεί γιατρό, ώστε να υποβληθεί στις απαιτούμενες εξετάσεις.

Να γράψετε **τρία (3)** από τα πιο συχνά συμπτώματα των Σ.Μ.Ν. στους άνδρες και στις γυναίκες.

(Μονάδες 3)

(γ) Να χαρακτηρίσετε με **Ορθό** ή **Λάθος** τις πιο κάτω δηλώσεις:

- i. Τα Σ.Μ.Ν. προσβάλλουν ανθρώπους όλων των κοινωνικοοικονομικών στρωμάτων.
- ii. Ένα Σ.Μ.Ν. για να μεταδοθεί από άτομο σε άτομο είναι απαραίτητο να υπάρχει διείσδυση.
- iii. Τα Σ.Μ.Ν. λέγονται και αφροδίσια νοσήματα.
- iv. Σε ένα άτομο μπορεί να συνυπάρχουν 2 – 3 Σ.Μ.Ν. ταυτόχρονα.
- v. Η συστηματική χρήση προφυλακτικού αποτελεί τον πιο αποτελεσματικό τρόπο πρόληψης από τα Σ.Μ.Ν.
- vi. Τα χλαμύδια είναι συνδεδεμένα με την εμφάνιση του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας.

Να σημειώσετε στο τετράδιο απαντήσεων τον αριθμό της κάθε δήλωσης (i.-vi.) με τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό.

(Μονάδες 3)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ